

Ooit belicht vanuit drie invalshoeken de brede geschiedenis van de bloembollensector:

- Wat gebeurde er 25, 50, 75 of 100 jaar geleden?
- Een bijzonder boek uit de KAVB-bibliotheek.
- Een uitvinding die de sector sterk heeft beïnvloed.

Dertig jaar eerder

A Reliable Combination How Men and Machinery Dovetail in the Growing of Better Bulbs

Chapter V

CHANGING environmental conditions frequently change the methods of generations—and generally for the better. Growing Narcissus bulbs in acre lots is one thing. Growing them in 30-, 60- or even 80-acre fields is another matter. And in the growing of Better Bulbs time is an all important factor. Soil preparation is a routine matter. Planting operations, however, must be started on time and finished in time or the crop will suffer.

Machinery More Reliable than Some Men

Man-power being scarce and of high cost, we had to experiment with machinery. We were the pioneers in the specially designed planter shown above. Automatic scoops pick up the bulbs from the large bin in front of the watchdog on the seat. And he is on the job every minute, watching the bulbs drop down the polished chutes leading into the furrows opened in front, all in one operation.

Immediately beneath him are the discs which cover the bulbs correctly to a uniform depth. Both planter and tractor are so designed as to fit exactly the width of paths, thus preventing any packing of soil above the bulb rows.

(Story to be continued two weeks hence)

Growers of

Choice Dutch Bulbs
German-Grown Lily of the Valley
Japanese Lilies
Lilium Candidum
American-Grown Daffodils

Van Zonneveld Bros. & Filippo, Ltd.
Bulb Growers
29 BROADWAY, NEW YORK
HEADQUARTERS: SASSENHEIM, HOLLAND

Vooral in Noord-Holland is het dit najaar geen gemakkelijk plantseizoen. Hoe modern en geavanceerd de machines ook mogen zijn, tegen veel regen is vooral de kleigrond slecht bestand. In ons land kwam in 1956 de eerste plantmachine in beeld. In de VS bestond die al in 1928.

Tekst: Arie Dwarswaard | Beeld: KAVB-bibliotheek

Zolang er genoeg werknemers zijn, is handwerk geen probleem. In feite is dit de bepalende factor als het gaat om mechanisatie. Maar als er te veel moet worden gedaan door handen, of als handarbeid te duur wordt, dan komt de techniek in beeld. Dat geldt ook voor de plantmachine.

Het was in 1956 groot nieuws dat de firma Nobels met een plantmachine op de markt kwam. Al snel volgden andere bedrijven, zoals Excelsior, Hermes, Koning en Lakeman. Van Excelsior was vooral de eenrijige planter nog lang in gebruik op de klei. Die planter

reed over een plank en was vooral handig om kleine partijen te planten. Voor de Tweede Wereldoorlog werd er op bedrijven al op een halfmechanische manier gewerkt, door met name narcissen in te ploegen.

GROOT BEDRIJF

Ruim voor de Tweede Wereldoorlog werd er echter al een plantmachine gebouwd in de Verenigde Staten van Amerika. Door het exportverbod dat de VS in de jaren twintig instelde, kozen heel wat Nederlandse bloembollenbedrijven ervoor om een kwekerij in de VS te starten. Met name de staat

Washington was populair. Het Sassenheimse bedrijf Gebroeders van Zonneveld & Filippo was er een van. De grond was relatief goedkoop in de VS en dus kochten bedrijven vaak een flinke oppervlakte bollengrond. Tegelijkertijd was de tweede helft van de jaren twintig een periode van hoogconjunctuur in de gehele westerse wereld. Dat betekende dat het arbeidsloon relatief hoog was. Gebroeders van Zonneveld & Filippo startte in 1925 in Onalaska en Toledo, maar verhuisde om te groeien naar Chehalis in 1926. De grond was daar echter te zwaar om goed bollen op te telen en dus werd in 1927 gekozen voor Orting, waar in 1928 al bijna 50 ha werd geteeld. Daar groeide het bedrijf uit tot zo'n 80 ha in 1939.

Twee van de firmanten waren Leen en John Colijn. Leen was de manager, John de administrateur. John was de technicus van de twee. Hij dacht na over alternatieven voor het dure handwerk. Het resultaat was een plantmachine die gebouwd werd door J.H. Rogers & Co uit Portland, Oregon. Volgens een artikel in het Weekblad voor Bloembollencultuur van 24 januari 1928 bouwde Rogers de machine toen al voor meer bedrijven. Rogers ontwikkelde ook een rooimachine en een ontsmettingsinstallatie. De plantmachine plantte de bollen op gelijke diepte en plaatste ze recht overeind met de wortelkrans naar beneden, of op een der zijden. Via een ketting met bakjes werden de bollen in buizen geworpen zodat ze in de plantveur terecht kwamen. Per dag kon de machine met twee medewerkers 200.000 bollen ofwel 8,5 ton narcissen planten. Daarmee wordt 75% van de kosten van het met de hand planten bespaard. Een rekenom van de schrijver van het bericht leert, dat al bij 40 ton narcissen die op deze manier wordt geplant, de kosten voor de aanschaf van de machine eruit zijn. Dankzij een advertentie in het Amerikaanse tijdschrift Florists Exchange weten we hoe de machine er uitzag. Het bedrijf plaatste in die tijd met regelmaat een advertentie waarin werd uitgelegd waarmee ze bezig waren. Op 21 januari 1928 stond de plantmachine centraal, de weken erna de grondbewerking. De lezer werd zo telkens geïnformeerd over de activiteiten van het bedrijf. In 1953 kwam een einde aan deze vestiging van Z&P. Toen moest in ons land de plantmachine nog worden uitgevonden. ♦